

**КЗВО «Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий музичний коледж»**

Циклова комісія «Теорія музики»

Завдання

**до самостійної роботи здобувачів освіти
з навчальної дисципліни
«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МУЗИКА»**

Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Дніпро - 2025

Розробник: Гонтова Л. А., кандидат педагогічних наук, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики».

Розглянуто та схвалено на засіданні ЦК «Теорія музики»

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова ЦК «Теорія музики» _____ Ірина ГОРЧАКОВА

Завдання для самостійної роботи

Завдання відповідають тематичній структурі кожної теми. Кожен вид завдання має певний алгоритм, який опановано в процесі заняття. Визначення стильових ознак спрямовано на закріплення розуміння здобувачів освіти основних художніх рис, що виокремлюють наданий твір серед більшості решти. Те ж саме стосується і жанрового аналізу. Особливу увагу потрібно приділяти аналізу виразних ресурсів творів, праці із нотним текстом та прослуховуванні творів, які не розглядаються на заняттях.

Завдання можуть виконуватися як в усній, так і в письмовій формі. Письмові завдання обговорюються на заняттях, їх обсяг не перебільшує 2-х сторінок. Також для самостійної роботи можуть бути використані тестові завдання з навчального посібника О. Крусь.

Самостійна робота

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
Тема 1. Основні жанрово-стильові тенденції сучасної української музики.	6
Тема 2. М. Скорик (1938 -2020).	6
Тема 3. Е. Станкович	6
Тема 4. В. Губаренко	6
Тема 5. І. Карабиць	6
Тема 6. В. Сільвестров.	6
Тема 7. Хорова творчість Л.Дичко	6
Тема 8. Сакральні жанри Г. Гаврилець	6
Тема 9. Авангардні пошуки В.Польової, С. Луньова, О. Шмурака, М.Коломийця, М.Шалигіна.	4
Тема 10. Композитори української діаспори.	4
Усього годин	56

Тема 1.

1. Визначити основні жанрово-стильові тенденції сучасної української музики, надати їх основні характеристики.
2. Виокремити ознаки неоромантизму в «Opera rustica» Є. Станковича.
3. Визначити ознаки ліричної тематики в балеті О. Родіна «Пори року».
4. В чому проявляються риси неоромантизму у творчості В. Сільвестрова, Ю. Гомельської, З. Алмаші.
5. Необароко та його відтворення у «34 прелюдиях та фугах для фортепіано» В.Бібіка.

6. Неофольклоризм у творчості композиторів М Скорика, Л. Дичко, Б Фільц. «Вечір на Івана Купала» Л. Грабовського, «Фрески стародавнього Києва» для симфонічного оркестру Л. Колодуба, «Маленька партита (1991) Ю. Іщенко.
7. Прояви неостилів у суміжних видах мистецтва.

Тема 2.

1. М. Скорик (1938 -2020) та його творчий шлях.
2. Прояви національні коріння стилю у різних жанрах.
3. Втілення естетики «шестидесятництва» в його творчості.
4. Тематизм та побудова «Карпатського концерту»
5. Особливості музики до фільму С. Параджанова «Тіні забутих предків».
6. Філософська та релігійні ідеї опери-ораторії «Мойсей».
7. Звернення до старовинних жанрів (на прикладі партити №5).

Тема 3.

1. Основні етапи творчості Є. Станковича (1942).
2. Роль симфонічного жанру в його творчості: Третя камерна симфонія для флейти-соло та одинадцяти струнних.
3. Жанр Літургії (співвідношення канону та авторського стилю в Літургії Іоанна Златоуста).
4. Народна обрядовість та її значення в фолк-опері «Колі цвіте папороть».

Тема 4.

1. Основні етапи творчості В. Губаренка (1934-2000).
2. Основні ідеї твору А. Барбюса «Листи кохання».
3. Значення жанру камерної опери в творчості В. Губаренка: моноопера «Листи кохання».
4. Драматургія двох світів в опері-балеті «Вій» (за повістю М. Гоголя, 1980, вп. пост. 1984).
5. Окреслити особливості концертності у Concerto grosso (1982)

Тема 5.

1. Творчий шлях І. Карабиця (1945- 2002)
2. Неоромантична тенденція в творчості І. Карабиця: «Ліричні сцени» для скрипки і фортепіано.

3. Темброва драматургія концерту №3 для оркестру «Голосіння».
4. 24 прелюдії для фортепіано та принцип алузій.

Тема 6.

1. Творчий шлях В. Сильвестрова (1935)
2. Роль авангардного періоду для становлення авторської концепції метамузики.
3. Феномен постлюдії та багателі як проблема «слабкого стилю».
4. Вокальний цикл «Тихі пісні» та його особливості.
5. Симфонія №5 та основні ідеї симфонізму композитора.

Тема 7.

1. Хорова творчість Л. Дичко (1934).
2. Втілення фольклору, обрядовості та християнських мотивів.
3. Вплив живопису та народно-ужиткового мистецтва.
4. Каната «Червона калина», особливості трактування хору. (1968)
5. «Пори року», (1973)

Тема 8.

1. Поняття сакрального та неосакрального жанру.
2. Значення сакральних жанрів в творчості Г. Гаврилець (1939-2022).
3. «Нехай воскресне Бог!» та трактування жанру хорового концерту. (2004).
4. Давидові псалми для мішаного, жіночого, чоловічого хору: «Блаженний, хто дбає про вбогого...» для жіночого хору (2000)
5. Стилїстика медитативности та молитовности у хорових творах М.Шуха (Меса «І промовив я в серці своєму»).

Тема 9.

1. Поняття «авангард в мистецтві».
2. В чому полягають авангардні пошуки В. Польової та С. Луньова?
3. Полїстїлїстика в балеті «Гагаку» та мультимедийність у «Трансформі» для симфонічного оркестру В Польової.
4. «TRISTIUM» для струнного оркестру С. Луньова.
5. Основні ідеї лекцій О. Шмурака, Вокальний альбом «Liebestod ». Максим Шалигін «Листи до Анни», симфонія для скрипки соло (2009—2010).

6. «Марійні антифони» (проект «MARIOLOGIA») для гобоя, ударних та хору М. Коломійця.

Тема 10.

1. Значення української композиторської діаспори.
2. Мар'ян Кузан (1925–2005, Франція) та основні риси творчого доробку композитора.
3. Ораторія «Неофіти» на сл. Т. Шевченка: співвідношення канони церковнослов'янської музики та використання прийомів сучасної музики.
4. Камерний цикл Вірка Балея «Dreamtime» («Час мрій/снів», 1993–1995): особливості програмності, стильові алюзії.
5. Леонід Грабовський (1935) та його авангардні пошуки.
6. Концепція і драматургія симфонічної елегії «Ворзель» пам'яті Бориса Лятошинського для 3-х оркестрових груп.

Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: тестування (підсумковий контроль), академічні есе, виступи.

Вивчення дисципліни передбачає проведення поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль включає до себе перевірку засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання практичних завдань та самостійної роботи. Здобувачі освіти, відповідно до робочої навчальної програми дисципліни, виконують певні види навчальної роботи, передбачені в кожному тематичному блоці, і захищають їх результати у встановлені терміни. Методи усного контролю: усні відповіді, вікторини, цілісні доповіді, семінари, підготовка питань. Методи письмового контролю: аналітичні етюди, академічні есе, літературний опис твору, вікторини.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку в терміни, що встановлені навчальним планом. Якщо здобувач освіти виконує у встановлений час всі завдання, то підсумковий контроль може мати вигляд суми попередніх результатів.

Самостійна робота здобувачів освіти перевіряється практичним методом та реалізується під час перевірки письмових та усних завдань, передбачених у процесі вивчення тем.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти визначаються Положенням про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни «Сучасна українська музика» (форма контролю – залік):

«Зараховано» (А-Е за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти:

- 1) який виконав робочу програму за результатами поточного контролю;
- 2) виконав блок самостійної роботи, який містить творчі завдання;
- 3) за підсумковим оцінюванням знань та вмінь з боку викладача демонструє засвоєння матеріалу та виконує практичні завдання на рівні від «відмінного» до «достатнього», а саме:

- здобувач освіти визначає стильову приналежність композитора;
- здобувач може проаналізувати виразний ресурс твору;
- студент вміє порівняти твори одного автора та інших в аспекті художньої концепції та художнього задуму;
- здобувач освіти добре знає основні етапи розвитку сучасної української музики, різноманітні прояви національного у творах певних авторів визначити прояви експериментальної складової;
- дає визначення основним термінам сучасної музики (композиційним технікам, типам аklasичних композицій, художнім ідеям та програмам творів);

«Не зараховано» (FX-F за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти:

- 1) який протягом семестру має 70 відсотків і більше не відпрацьованих заборгованостей від загальної кількості занять з навчальної дисципліни;
 - 2) не володіє теоретичним матеріалом курсу, не може зробити аналіз твору (навіть на елементарному рівні) та виконати жодної практичної вправи, а саме:
- здобувач освіти не може визначити основні поняття сучасної української музики;
 - не може проаналізувати твори та фрагменти творів сучасних українських композиторів;
 - не може визначити загальні характеристики побудови творів, їх композиційних та стилістичних елементів;
 - не може назвати основні етапи розвитку сучасної української музики.

Рекомендована література

Основна

1. Васютинський В. Психологічні координати українського світу: монографія; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Київ : Талком, 2024. 178 с.
2. Драч І. С. Композитор Віталій Губаренко. Аспекти вияву творчої індивідуальності : монографія. Харків : Акта, 2021. 362 с.

3. Іванова І.С. Вербальний компонент у сучасній вокальній музиці: способи звукової реалізації (на матеріалі багатоголосних творів а саррелла українських авторів). Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» (галузь знань 02 «Культура і мистецтво»). Національна музична академія України імені П. І. Чайковського, Міністерство культури та інформаційної політики України, Київ, 2024. 247 с.
4. Грібіненко Ю. О. Темброва лексика камерних творів Є. Станковича. Музичне мистецтво і культура. 2021. Випуск 32 книга 2. с.5-16. URL <https://music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culturejournal/article/view/684/1051> Дата останнього звернення 25.05.24
5. Кияновська Л. «Мойсей» на порозі нового століття. Музика, 6, 2021. С.11–12.
6. Кияновська Л. Мирослав Скорик. Літературна Агенція «Час читати». 2021. 128 с.
7. Кравченко А. Камерно-інструментальне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століть (семіологічний аналіз) : монографія. Київ : НАКККіМ, 2020. 300 с.
8. Кушнір Т. І. Еволюція сприйняття інтерпретаційних версій симфонії для мішаного хору а саррелла «Страсна седмиця» Святослава Луньова. *Мистецькознавчі записки*. 2020. Вип. 38. С. 165-169.
9. Макаревич М. Музична Україна. 12 українських композиторів ХХ-ХХІ ст. 2024. 60 с.
10. Мирівський, О. (2023). Життєтворчість Мирослава Скорика: образно-тематичний акцент. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музичне мистецтво*, 6(2), С. 188–198.
11. Бондаренко А. Ю. Образ Київської Русі в українській інструментальній музиці 1960-х–1980-х років. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 Музичне мистецтво, галузь знань 02 Культура і мистецтво. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2025. 246 с.
12. Опанасюк О. Творчість В. Сильвестрова в контексті інтенціональної форми художнього образу. Українське мистецтво. Київ : ІМФЕ, 2004. Вип. 5. С. 76–81.
13. Полетаєва О. В. Ганна Гаврилець: жанрово-стильові аспекти творчості. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 Музичне мистецтво (галузь знань 02 Культура і мистецтво). Національна музична академія України імені П. І. Чайковського, Київ, 2022. 325 с.

Додаткова

1. Андрієвська В. Камерно-інструментальні ансамблі Мирослава Скорика 1950-60-х років. Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка, 20, 2008. С. 3–11.
2. Афоніна О.С. Культурний код і "подвійне кодування" в мистецтві. 2017. 39 с.
3. Берегова О. М. Інструментальний театр у творчості сучасних українських композиторів. Культурологічна думка. 2018. № 14. С. 102-108.
4. Берегова О. Постмодернізм в українській камерній музиці 80–90-х років ХХ сторіччя. Київ: НПУ, 1999. С. 4-7.
5. Бондарчук Т. В. Постмодерністські тенденції у сучасному українському мистецтві : дис. ... канд. мистецтвознав. : 26.00.01 / Львівська національна музична академія ім. М. В. Лисенка. Львів, 2009. 250 с.
6. Городецька О. В. Українська музика 60-х років ХХ століття у контексті цілісності епохи : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2009. 207 с.
7. Гуркова О. М. Творчість І. Карабиця в контексті жанровостильових тенденцій в українській музиці останньої третини ХХ століття : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2016. 324 с.
8. Дейчук О. Темброва драматургія у системі композиційного ритму камерних симфоній Є. Станковича . *Українське музикознавство: (науково – методичний збірник)*. К., 2006. [Вип.] 35. С. 225 – 236. (НМАУ ім. П. І. Чайковського).
9. Довгаленко Н. Українська музика ХХ ст.: нариси. Одеса, 2009. С. 96-106, 107-114.
10. Довгань П. Жанрово-стильова динаміка української камерно-інструментальної сюїти ХХ століття. Автореферат дис. ... канд. мистецтвознавства. Львів: ДНМА ім. М. В. Лисенка, 2010. 16 с.
11. Дорофеєва В. Ю. Теоретичні аспекти сучасної української музики: Монографія. Київ. 2017. 188 с.
12. Драч І. С. Композитор Віталій Губаренко: формула індивідуальності монографія. Суми, 2002. С.121-135. 5. Заранський В. І. Український скрипковий концерт: навч. посібник. Львів, 2003. С. 108-109, 163-175.
13. Загайкевич А. Л. Українська електроакустична музика: історія і сучасність *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2015, № 4 (29). С. 75–86.
14. Зінкевич, О. С. Симфонічні гіперболи. Про музику Є. Станковича : монографія. Ужгород : Ліра, 2002. 208 с.
15. Корній Л. П., Сюта Б. О. К 674 Історія української музичної культури : підручник для студентів вищих навчальних закладів I До 100-річчя

- Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. 736 с.
16. Крамаренко О. Б. Духовна хорова творчість Є. Станковича у контексті сучасного історико-культурного процесу // Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 1. К., 2013. С. 195–198.
 17. Крусь О. П. Історія української музики ХХ століття: Навчально-методичний посібник. Луцьк : Надстир'я, 1997. 82 с.
 18. Лісецький С. Сильові тенденції «неокласицизм» і «неофольклоризм» у музиці М. Скорика. Культура і сучасність : альманах ДАКККіМ. Київ, 2016. №1. С. 92–97.
 19. Луніна Г. Дев'ять камерних симфоній Євгена Станковича (до питання про образний зміст камерно-симфонічної творчості) / Г. Луніна // Київське музикознавство. Зб. ст. Вип. 30. Київський інститут музики ім. Р. М. Глієра; НМАУ ім. П. І. Чайковського. К., 2009. С. 141 – 153.
 20. Павлишин С. С. Музика двадцятого століття : Навчальний посібник. Львів : БаК, 2005. 232 с.
 21. Письменна О. Хорова музика Лесі Дичко. Львів: «НТШ ім. Шевченка», 2010. 204 с.
 22. Польська І. Камерно-ансамблеве мистецтво України: шляхи теоретичного осягнення. *Наукові збірки ЛНМАУ*. 2015. Вип. 34. Камерно-інструментальний ансамбль: історія, теорія, практика. С. 29–47.
 23. Сюта Б. Музична творчість 1970 – 1990-х років: параметри художньої цілісності : монографія. Київ : Грамота, 2006. 256 с.
 24. Ракунова І. М. Нові композиторські технології (на прикладі творчості Алли Загайкевич) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознав. : 17.00.03. Київ, 2008. 17 с.
 25. Сильвестров В. Дочекатися музики. Лекції-бесіди: за матеріалами зустрічей, організованих Сергієм Пілютиковим. К. : Дух і літера, 2011. 376 с.
 26. Степурко В. І. Наративні концепти творчості композитора Михаїла Шука. 2019. С. 193-197.
 27. Станкович-Спольська Р. Фольк-опера Є. Станковича «Цвіт папороті» як факт національної історії. *Київське музикознавство*. Вип. 8. КДВМУ. 2002. С. 180-188.
 28. Чабаненко М. Неофольклоризм як стильовий напрям в композиторській творчості ХХ ст. *Культура і сучасність*, 2019. С. 137-141.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.euroDeana.eu/portal> — Європейська цифрова бібліотека.

2. http://elib.nplu.org/col_1_section.html?id=33 - Національна парламентська бібліотека України.
3. <http://www.ukrbook.net> - Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова».
4. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
5. <http://korolenko.kharkov.com> - Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка.
6. <http://www.twirpx.com/files/art/music> - Музичне мистецтво-все для студента.
7. <http://pidruchniki.ws/>- Бібліотека українських підручників.